

CSŐDELJÁRÁS

- A felszámoló fő feladata a fizetésektelen gazdálkodó szervezet vagyónának megőrzésével, illetve értékesítésével, a követelések behajtásával, csődeljárásban a megállapodás elérésével a hitelezők elfogadott követelése minél nagyobb mértékű kielégítésének biztosítása.

A felszámoló szervezetek működésének alapelvei:

- üzleti tisztesség;
 - tárgyilagosság és szakmai igényesség;
 - elfogulatlanság és a "jó gazda gondossága";
 - hitelezői érdekvédelem;
 - dolgozói érdekvédelem és hitelezői érdekek ütközése.
 - üzleti titoktartás;
 - szakmai együttműködés.
 - kockázatvállalás és törvényesség.
- „A fizetésektelen eljárások az Európai Unióban évente mintegy 200 000 vállalkozást érintenek, azaz 1,7 millió munkahely sorsa függ tőlük. Az eljárások 25 százalékában szerepel határokon átnyúló elem.” (Forrás: az ET sajtóközleménye, 2015.05.12.)

A csődeljárás és felszámolási eljárás egyik legfontosabb területcsoportja a hitelezővédelem, a fizetésektelen eljárások, a fizetésektelen gazdasági társaságok kivezetése és a felszámoló szervezetek átláthatósága. A rendszerváltás utáni első csődtörvény (1991. évi XLIX. törvény) óta lezajlott gazdasági átalakulások és válságok a terület szabályozásának folyamatos változását indokolja. Jelen Infojegyzet az elmúlt évek változásainak főbb sarokpontjait veszi számba.

A csődszabályozás

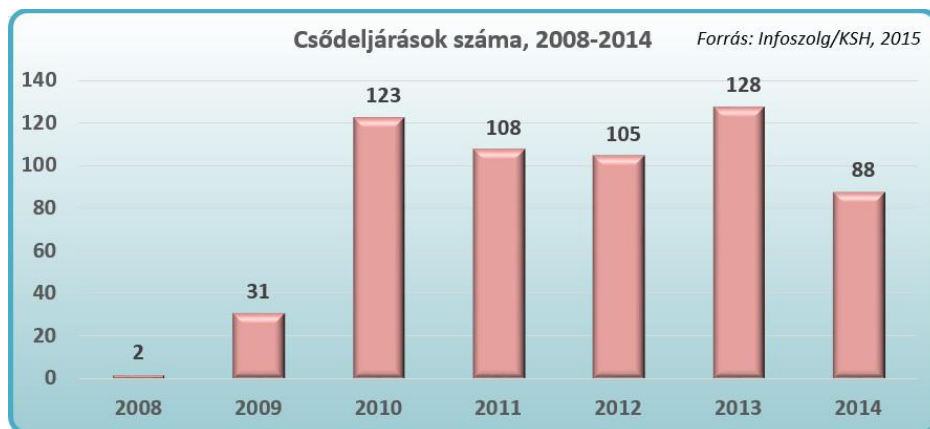
A magyarországi csődeljárás kereteit a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló [1991. évi XLIX. törvény](#) szabályozza, amely legutóbb jelentősen 2009-ben módosult. 2009 előtt az adós csak a hitelezők többségének hozzájárulásával juthatott fizetési moratóriumhoz, amit ritkán fordult elő. Az új szabályozásban a kérelmező azonnal kaphatott fizetési haladékot, azaz 90 napot, hogy megegyezzen hitelezőivel. Az új szabályozást követő évben, azaz 2010-ben a csődeljárások száma négyszeresére nőtt.

Az új csődeljárás pozitív eredménye tehát, hogy az adós cég fennmaradhat, tovább gazdálkodhat, és tartozásának csak egy részét kell hitelezői számára megfizetnie. A követeléseket tehát:

- csökkentett összegben és
- időben eltolt vagy széthúzott ütemben kell teljesíteni.

Egy sikeres csődeljárás után tehát a cég tartozásainak fennmaradó része (sokszor a nagyobbik része) már nem követelhető.

A csődtörvény 2012-es módosítása kiterjed azon hitelezőkre, amelyek a csődeljárásba nem jelentkeztek be illetve a csődegyezséggel nem értenek egyet. 2013 óta a csődtörvény jelentős mértékben nem módosult.

MEGSZŰNÉSI ELJÁRÁSOK

Csődeljárás

A csődeljárás olyan eljárás, amelynek során az adós – a csődegyezség megkötése érdekében – fizetési haladékokat kap, és csődegyezség megkötésére tesz kísérletet. Csődeljárásban azt a szereplőt nevezzük hitelezőnek, akinek a csődeljárás megkezdésekor még le nem járt, de elismert pénz- vagy pénzbeli vagyoni követelése van.

A csődeljárás befejeződhet az adós és a hitelezők között létrejött egyezséggel, amit a bíróság végzéssel jóváhagy. Amennyiben nem jön létre egyezség, úgy a bíróság a csődeljárást megszünteti, és hivatalból megállapítja az adós fizetésképtelenségét és elrendeli az adós felszámolását.

Felszámolás

A felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetésképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők kielégítést nyerjenek.

Az adós az a gazdálkodó szervezet, amely tartozását (tartozásait) az esedékességkor nem tudta vagy előreláthatóan nem tudja kiegyenlíteni. A felszámolási eljárásban azt a szereplőt nevezzük hitelezőnek, akinek lejárt pénz- vagy pénzbeli vagyoni követelése van.

A felszámolási eljárás megindulhat

- a cégbíróság értesítése alapján, illetve
- az adós,
- a hitelező vagy
- a végelszámoló kérelmére.

Végelszámolás

Végelszámolásnak a cég jogutód nélkül megszüntetését nevezzük abban az esetben, ha a cég nem fizetésképtelen. A végelszámolás eredménye a cég törlése a cégjegyzékből. A végelszámolás tárgya az a cégvagyon, amellyel a cég a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik.

Mikor rendelik el a cég **kényszertörését**?

A cégbíróság abban az esetben rendeli el egy cég **kényszertörését**, ha

- a céget megszüntetnek nyilvánítja,
- a cég a végelszámolást három éven belül nem fejezte be és törlése iránt kérelmet nem terjesztett elő,
- a cég a végelszámolás általános szabályaira történő áttérést nem hajtott végre, vagy
- a cég jogutód nélküli megszüntetését előidéző ok következett be, és végelszámolási eljárás lefolytatásának nincs helye.

Az adós fizetéseképtelenségének megállapítása:

- ha az adós a szerződésen alapuló nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési határidőt követő 20 napon belül sem egyenlítette ki;
- ha az adós a jogerős bírósági határozatban megállapított teljesítési határidőig tartozását nem egyenlítette ki;
- ha az adóssal szemben lefolytatott végrehajtás eredménytelen volt;
- ha az adós a fizetési kötelezettségét a csőd- illetve felszámolási eljárásban megkötött egyezség ellenére sem teljesítette;
- ha a bíróság a korábbi csődeljárást megszüntette;
- ha az adós tartozásai meghaladják a vagyonát.

HITELEZŐVÉDELME MAGYARORSZÁGON

Magyarországon egészen a legutóbbi időkig (2011-ig) a hitelezővédelem a gazdasági társaságokkal kapcsolatos jogi szabályozás részét képezte.

1988

A gazdasági társaságokról szóló [1988. évi VI. törvény](#) megalapozta a rendszerváltás utáni gazdaságélénkítő intézkedéseket, a vállalkozások alapításának megkönnyítését és működésük feltételeinek egyszerűsítését. A törvény lehetővé tette továbbá a piacgazdaságba való átmenetet, a gazdasági társaságok alapításának rugalmasabbá tételével és a hitelezővédelmi előírások szerényebbé tételével.

1997

A gazdasági társaságokról szóló [1997. évi CXLIV. törvény](#) többek között a jogharmonizációs kötelezettségek miatt számos szigorítást hozott. Cél a piac tisztítása, a gazdasági visszaélések megszüntetése és a jogellenes magatartás visszaszorítása volt. A legerősebb hitelezővédelmi intézkedés a korlátolt felelősségű társaságok törzstőkéjének megemlése egymillió forintról hárommillió forintra.

2006

Magyarország európai uniós csatlakozása után, a [2006. évi IV. törvénybe](#) (a gazdasági társaságokról) a nemzetközi gazdasági elvárásoknak megfelelő módosítások kerültek. Az EU tagjaként Magyarországon is érvényesíteni kellett az gazdasági társaság alapítására vonatkozó szabadságjogot. Az alapítást megkönnyítendő egyszerűsítéseket és az eljárás gyorsítását elősegítő mechanizmusokat építettek be a törvénybe. Ennek egyik következménye a korlátolt felelősségű társaságok előírt törzstőkéjének drasztikus csökkentése volt, a korábbi hárommillióról félmillió forintra.

A **2008-2009-es** válság során a meggyengült hitelezővédelem súlyos károkat okozott a gazdaság minden szereplőjének.

2011

A vezető tisztségviselőre vonatkozó kizárási és összeférhetlenségi szabályokat szigorítják, és a Polgári Törvénykönyvben is szabályozzák a kérdést. Korábban a társaság hitelezőivel szemben illetve a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kialakulásáért nem volt felelőssége az ügyvezetőnek, az [új Ptk.](#) szabályozás szerint (Negyedik rész, LXIX. fejezet) viszont a károsulttal (harmadik személlyel) szemben jogi felelősséggel bír. Ennek köszönhetően a károsult tehát nem csak a gazdasági társaságtól, hanem annak vezető tisztségviselőjétől is közvetlenül követelheti kárának megtérítését.

**A FIZETÉSKÉPTELENSÉGI ELJÁRÁS
SZABÁLYAI AZ EURÓPAI UNIÓBAN****2000**

A 2002. március 31-én hatályba lépett fizetésképtelenségi eljárásról szóló EK tanácsi rendelet ([1346/2000/EK](#)) olyan esetekre alkották, amikor az adósnak több uniós tagállamban is vannak vagyontárgyai vagy hitelezői, azaz határokon átívelő eljárásra kell számítani.

A rendelet az összes fizetésképtelenségi eljárásra kötelezően alkalmazandó, függetlenül attól, hogy az adós természetes vagy jogi személy, kereskedő vagy magánszemély. A főeljárás egyetemes hatályú, és kimondja, hogy annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, ahol az eljárást megindították.

2015

Az EP és a Tanács (EU) fizetésképtelenségi eljárásokról szóló [2015/848 rendelet](#)ének célja az eljárások hatékonyabbá és eredményesebbé tétele illetve a 2000 óta eltelt időszak alatt a

nemzeti jogban történt változások összehangolása.

A 2015-ös rendelet egyik fő újdonsága a hatály kiterjesztése volt olyan eljárásokra is ahol:

- a fizetésképtelenség még csak valószínűsíthető;
- az adós részben vagy egészben rendelkezik még vagyona felett;
- amelyek lehetővé teszik a fogyasztók és az önálló vállalkozók adósságainak elengedését vagy kiigazítását.

További újdonság, hogy olyan biztosítékokat iktat be, amelyek megakadályozzák az eljárást lefolytató bíróság visszaélészerű megválasztását.

A tagállamoknak elektronikus nyilvántartást kell vezetniük a határokon átnyúló fizetésképtelenségi esetekről, így [az e-igazságügyi portálon](#) keresztül az egyes nemzetek nyilvántartásai összekapcsolódnak és mind a bíróságok mind a hitelezők információhoz való hozzájutása könnyebbé válik.

Források:

- [1991. évi XLIX. törvény](#) a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról
- [2006. évi IV. törvény](#) a gazdasági társaságokról
- [2013. évi V. törvény](#) a Polgári Törvénykönyvről
- A Tanács [1346/2000/EK rendelete](#) (2000. május 29.) a fizetésképtelenségi eljárásról.
- Az EP és a Tanács (EU) [2015/848 rendelete](#) (2015. május 20.) a fizetésképtelenségi eljárásról
- [2014. évi XXXVII. törvény](#) a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről
- [114/2006. \(V. 12.\) Korm. rendelet](#) a felszámolók névjegyzékéről
- [Vándor Csaba: A hitelezővédelem optimuma](#) (Doktori Műhelytanulmányok 2015)
- A regisztrált gazdasági szervezetek száma, 2014 (KSH, Statisztikai Tükör, [2015/22](#)), továbbá a Statisztikai Tükör [2012/19](#), [2013/26](#) és [2014/30](#) számai)